

Folkhälsoenhet
Maria Stefansson

2020-02-17

376132

Motion nr 29-2019 Vuxna som befinner sig illegalt i Västerbotten ska endast erbjudas vård som inte kan anstå

Enligt de lagar som finns rörande vård till asylsökande och papperslösa är regioner skyldiga att erbjuda vård utifrån den enskildes medicinska behov och i enlighet med de prioriteringsgrunder som gäller inom hälso- och sjukvården samt i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Detta gäller alla som vistas i Sverige och som har ett medicinskt behov av vård och innebär att regioner är skyldiga att erbjuda omedelbar hälso- och sjukvård, inklusive tandvård, till den som vistas i en region utan att vara bosatt där.

Utöver dessa skyldigheter ska respektive region erbjuda alla asylsökande och papperslösa:

- vård och tandvård som inte kan anstå
- mödravård
- vård vid abort
- preventivmedelsrådgivning
- läkemedel som förskrivs i samband med ovanstående vård
- hälsoundersökning (om det inte är uppenbart obehövligt).

Erbjudande om vård till målgruppen papperslösa sammanfattar Socialstyrelsen på följande sätt:

- akut vård och behandling (omedelbar vård)
- vård och behandling som är mer än omedelbar vård, det vill säga lagen omfattar inte bara akut vård
- vård och behandling av sjukdomar och skador där även en måttlig fördröjning kan innebära allvarliga följder för patienten
- vård som kan motverka ett mer allvarligt sjukdomstillstånd
- vård för att undvika mer omfattande vård och behandling
- vård för att minska användningen av mer resurskrävande akuta behandlingsåtgärder
- vård som är följdinsatser av vård som getts (inklusive psykiatrisk vård)
- mödrahälsovård
- preventivmedelsrådgivning
- vård vid abort
- läkemedel som omfattas av lagen om läkemedelsförmåner
- smittskyddsinsatser
- en hälsoundersökning (om den enskilde inte redan har fått det)
- hjälpmedel vid funktionshinder (om inte patienten kan få tillgång till sådana på annat sätt)
- sjukresor eller transport i samband med vårdtillfället
- tolk i samband med vårdtillfället.

Denna vård omfattar alla typer av vård: somatisk och psykiatrisk hälso- och sjukvård samt tandvård. Socialstyrelsen lyfter vidare fram att vård för personer med särskilda behov (som utsatts för tortyr, allvarliga övergrepp eller trauma) bör bedömas särskilt omsorgsfullt.

I Socialstyrelsens dokument lyfter de vid flera tillfällen fram att regioner själva kan erbjuda vård i större omfattning än vad lagen kräver, det lyfts däremot inte fram att detta skulle påverka rättssäkerheten i Sverige negativt.

Folkhälsoenhet
Maria Stefansson

2020-02-17

376132

Begreppet "vård som inte kan anstå"

Socialstyrelsen beskriver att vad som ska räknas som "vård som inte kan anstå" alltid måste avgöras i det enskilda fallet av den behandlande läkaren, tandläkaren eller annan ansvarig vårdpersonal. Bara behandlande läkare eller annan ansvarig vårdpersonal som har kunskap om patientens individuella förutsättningar kan bedöma vilka åtgärder som krävs och när.

Att vad som är "vård som inte kan anstå" får avgöras i det enskilda fallet av den behandlande läkaren eller tandläkaren kan leda till att olika yrkesverksamma inom vården gör olika bedömningar. Detta innebär en risk för ojämlikhet i den vård som ges vilket ett gemensamt regionalt förhållningssätt om vilken vård som ska erbjudas kan minska riskerna för. En tydlighet inom området förenklar därmed för berörda läkare och tandläkare.

Socialstyrelsens bedömning är att begreppet "vård som inte kan anstå" inte är förenligt med medicinsk yrkesetik, är inte medicinskt tillämpligt i sjukvården och riskerar att äventyra patientsäkerheten. Region Västerbottens Migranthälsoråd har samma åsikt som Socialstyrelsen i dessa etiska bedömningar och anser att de etiska principerna för vårdpersonal inte är förenliga med en förändring av regionens erbjudande om vård.

Socialstyrelsens egna rapporter stödjer sammanfattningsvis Region Västerbottens gällande praxis rörande vård till asylsökande och papperslösa och ger inte skäl för ändringar.

Motionen avslås.